

Chambre des Représentants

SESSION 1968-1969

13 JUIN 1969

PROJET DE LOI

portant approbation de la Convention européenne pour le règlement pacifique des différends, faite à Strasbourg le 29 avril 1957.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

1. La Convention européenne pour le Règlement pacifique des différends a son origine dans trois Recommandations de l'Assemblée Consultative du Conseil de l'Europe.

Dès 1950, l'Assemblée Consultative recommandait la création d'un organisme permanent chargé de résoudre pacifiquement les différends entre pays membres du Conseil de l'Europe. En 1951, elle proposait l'institution d'une juridiction européenne unique, et en 1952, elle combinait ces deux propositions en une seule Recommandation. Le Comité des Ministres constituait alors un Comité d'experts, qui établissait un projet de Convention, soumis par la suite — pour avis — à l'assemblée.

Préparée pendant cinq ans par des experts gouvernementaux et par la Commission Juridique de l'Assemblée, la Convention a été ouverte à la signature des membres du Conseil de l'Europe, le 29 avril 1957.

2. Le Conseil de l'Europe s'est inspiré directement de son Statut dont le Préambule énonce que la consolidation de la paix fondée sur la justice et la coopération internationale est d'un intérêt vital pour la préservation de la société humaine et de la civilisation.

En ratifiant cette Convention, les pays membres s'engagent à régler par des moyens pacifiques les différends qui peuvent s'élever entre eux.

En effet, le Statut du Conseil de l'Europe ne prévoit aucune modalité particulière pour la solution pacifique des différends susceptibles de surgir entre les membres, et ne contient aucun texte traitant spécifiquement du règlement pacifique des différends. Le but de la Convention européenne est donc de compléter le Statut du Conseil de l'Europe.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1968-1969

13 JUNI 1969

WETSONTWERP

houdende goedkeuring van het Europees Verdrag nopens de vreedzame regeling van geschillen, opgemaakt te Straatsburg op 29 april 1957.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

1. Het Europees Verdrag nopens de vreedzame regeling van de geschillen vindt zijn oorsprong in drie Aanbevelingen van de Raadgevende Vergadering van de Raad van Europa.

Reeds in 1950 deed de Raadgevende Vergadering een aanbeveling tot oprichting van een permanent orgaan dat tot taak zou hebben de geschillen tussen de lidstaten van de Raad van Europa op vreedzame wijze te beslechten. In 1951 stelde zij de instelling voor van één enkele Europese rechtsmacht en in 1952 voegde zij deze beide voorstellen in één Aanbeveling samen. Het Comité van Ministers richtte alsdan een Comité van deskundigen op, dat een ontwerp van Verdrag opstelde, hetwelk vervolgens — voor advies — aan de Vergadering werd voorgelegd.

Na gedurende vijf jaar te zijn voorbereid door regeringsdeskundigen en door de Juridische Commissie van de Vergadering, is het Verdrag op 29 april 1957 ter ondertekening opengesteld door de leden van de Raad van Europa.

2. De Raad van Europa liet zich rechtstreeks leiden door zijn Statuut waarvan de Preambule bepaalt dat het streven naar een op rechtvaardigheid en internationale samenwerking gegrondveste vrede een levensvoorwaarde is voor het behoud van de menselijke samenleving en van de beschaving.

Door de bekrachtiging van dit Verdrag, verbinden de lidstaten zich ertoe alle eventueel tussen hen rijzende geschillen op vreedzame wijze te regelen.

Het Statuut van de Raad van Europa voorziet namelijk in geen enkele procedure voor de vreedzame oplossing van de geschillen die tussen de leden kunnen rijzen, en bevat ook geen enkele uitdrukkelijke tekst dienaangaande. Het Europees Verdrag heeft derhalve tot doel het Statuut van de Raad van Europa aan te vullen.

3. A l'instar de l'Acte Général de Genève pour le règlement pacifique des différends internationaux signé en 1928 et amendé en 1949, dont elle reprend les grandes lignes en y apportant quelques améliorations, la Convention fait une distinction entre les différends juridiques et les différends non juridiques, tels les conflits d'intérêt. Tous les différends juridiques seront soumis à la juridiction obligatoire de la Cour Internationale de Justice de La Haye.

Les différends non juridiques seront portés d'abord devant une Commission de conciliation. En cas d'échec, le différend sera soumis pour décision à un tribunal arbitral de 5 membres, constitué spécialement pour chaque cas.

Les Parties Contractantes peuvent exclure la procédure de conciliation et celle d'arbitrage, mais non la procédure judiciaire. Les Parties peuvent d'ailleurs convenir de soumettre certains différends à une autre procédure de règlement pacifique, par exemple à la décision d'un seul arbitre ou d'une Commission mixte.

4. Le chapitre I traite du règlement judiciaire et oblige les Hautes Parties Contractantes à soumettre au jugement de la Cour Internationale de Justice, tous les différends d'ordre juridique relevant du droit international. Si l'adhésion partielle à la Convention est permise, elle ne peut avoir pour effet d'exclure la compétence de la Cour Internationale de Justice pour les litiges juridiques. La clause de juridiction obligatoire apparaît donc solidement établie, la Convention éliminant aux maximum les limitations possibles de la portée de la clause.

L'article 1er de la Convention stipule que les Hautes Parties Contractantes soumettront pour jugement à la Cour Internationale de Justice tous les différends juridiques relevant du droit international qui s'élèveraient entre elles et notamment ceux ayant pour objet :

- a) l'interprétation d'un traité;
- b) tout point de droit international;
- c) la réalité de tout fait qui, s'il était établi, constituerait la violation d'une obligation internationale;
- d) la nature ou l'étendue de la réparation due pour rupture d'une obligation internationale.

L'article 1er de la Convention reprend la forme énumérative de l'article 36 du Statut de la Cour Internationale de Justice définissant les différends juridiques qui seront soumis pour jugement à la Cour.

A côté de la compétence générale pour les conflits d'ordre juridique, la Cour Internationale de Justice se voit reconnaître, en vertu de l'article 38.1. de la Convention, une compétence particulière pour les différends relatifs à l'interprétation ou à l'application de la Convention, y compris ceux relatifs à la qualification des litiges et à la portée des réserves éventuelles à la Convention. Cet article est de nature à combler une lacune importante, puisque avant toute constitution de l'organe de règlement, il confie à une instance neutre le soin de décider si le différend est né ou, dans le cas où les parties sont d'accord sur l'existence d'un différend, de décider si ce différend entre ou non dans le cadre de l'obligation de recourir à la procédure de règlement. Il en est de même pour les questions délicates de la qualification des litiges et de l'interprétation des réserves.

5. Le chapitre II traite du règlement pacifique par la conciliation. En vertu de l'article 4 et sauf convention contraire (art. 4, al. 2), les Hautes Parties Contractantes soumettront

3. In navolging van de Algemene Akte van Genève nopens de vreedzame regeling van internationale geschillen, ondertekend in 1928 en gewijzigd in 1949, waarvan het Verdrag, op enkele verbeteringen na, de algemene lijn volgt, wordt ook hier een onderscheid gemaakt tussen juridische en niet juridische geschillen, zoals de belangenconflicten. Alle juridische geschillen moeten ter beoordeling aan het Internationaal Gerechtshof worden voorgelegd.

De niet-juridische geschillen worden eerst naar een Verzoeningscommissie verwezen. Indien er geen regeling tot stand komt, wordt het geschil voor beslissing verwezen naar een scheidsgerecht van 5 leden, dat voor ieder geval afzonderlijk wordt samengesteld.

De Verdragsluitende Partijen kunnen afzien van de verzoenings- en arbitrageprocedure, maar niet van de gerechtelijke procedure. De Partijen kunnen ten andere overeenkomen bepaalde geschillen aan een andere procedure van vreedzame regeling te onderwerpen, zoals de beslissing door een enig scheidsrechter of door een Gemengde Commissie.

4. Hoofdstuk I behandelt de rechterlijke regeling en verplicht de Verdragsluitende Partijen om alle juridische geschillen ressorterend onder het internationaal recht, ter beoordeling aan het Internationale Gerechtshof voor te leggen. De Partijen kunnen bij hun toetreding wel bepaalde verplichtingen uitsluiten, maar zij moeten de jurisdictie van het Internationale Gerechtshof aanvaarden voor de juridische geschillen. De clause van verplichte jurisdictie ligt dus wel degelijk vast, vermits het Verdrag alle beperkingen van de draagwijdte van deze clause zoveel mogelijk uitsluit.

Artikel 1 van het Verdrag bepaalt dat de Verdragsluitende Partijen alle eventueel tussen hen rijzende geschillen van internationaal recht ter beoordeling zullen voorleggen aan het Internationale Gerechtshof, vooral die welke betrekking hebben op :

- a) de interpretatie van een verdrag;
- b) alle aangelegenheden het volkenrecht betreffend;
- c) de aanwezigheid van enigerlei feit dat, indien het bestaan ervan werd bewezen, een schending van een internationale verplichting zou betekenen;
- d) de aard en de omvang van de wegens schending van een internationale verplichting te verrichten genoegdoening.

Artikel 1 van het Verdrag neemt de opsommende vorm over van artikel 36 van het Statuut van het Internationale Gerechtshof, waarin de rechtsgeschillen zijn vastgelegd die ter beoordeling aan het Internationale Gerechtshof zullen worden voorgelegd.

Naast zijn algemene bevoegdheid voor rechtsgeschillen, krijgt het Internationale Gerechtshof in artikel 38.1. van het Verdrag een bijzondere bevoegdheid toegewezen voor de geschillen betreffende de interpretatie of toepassing van het Verdrag, met inbegrip van die welke betrekking hebben op de indeling der geschillen en de draagwijdte der voorbehouden. Dit artikel voorziet in een belangrijke leemte. Alvoers enig regelingsorgaan wordt opgericht, krijgt hier immers een neutrale instantie de opdracht om te beslissen dat er een geschil bestaat of, indien de partijen het eens zijn over het bestaan van een geschil, om te beslissen dat het geschil al dan niet aanleiding geeft tot de verplichte regelingsprocedure. Dat is eveneens het geval voor het delicate punt van de indeling der geschillen en de draagwijdte van de voorbehouden.

5. Hoofdstuk II behandelt de vreedzame regeling door verzoening. Krachtens artikel 4, en behoudens er anders is overeengekomen (art. 4, tweede lid), onderwerpen de Ver-

à une procédure de conciliation tous les différends, autres que les différends juridiques, qui s'élèveraient entre elles.

Pour les conflits juridiques l'article 2.2 stipule que les parties à un différend d'ordre juridique peuvent convenir de faire précéder le règlement judiciaire par une procédure de conciliation.

Le différend sujet à conciliation sera porté devant la Commission permanente de conciliation, instituée antérieurement par les parties, ou, à son défaut, et de commun accord des parties, devant une Commission ad hoc, dite Commission spéciale, constituée dans un délai de trois mois à partir de la demande d'une partie. Etant donné que l'organisation des commissions permanentes est supposée réglée entre parties par d'autres instruments, les articles 6 et suivants de ce chapitre se rapportent uniquement à la constitution des commissions spéciales, leur organisation et leur mission. Les dispositions à ce sujet rappellent celles de l'Accord Général de 1928, et sont en concordance avec la pratique internationale en ce qui concerne le choix des cinq membres et la nomination, faute d'un commun accord des parties, des trois commissaires par des Etats tiers neutres.

6. Le Règlement arbitral fait l'objet du chapitre III de la Convention. L'article 19 impose aux Hautes Parties Contractantes, qui n'auront pas exclu de leur acceptation du traité le chapitre III, de soumettre à la procédure arbitrale tous les différends non justiciables qui s'élèveraient entre elles, et qui n'auraient pu être conciliées, soit que les parties étaient convenues de soumettre le différend à un tribunal arbitral sans avoir, au préalable, recours à la procédure de conciliation (art. 4.2), soit que celle-ci n'ait pas abouti.

La Convention règle dans ses articles 20 à 22 la constitution du tribunal d'arbitrage d'une façon minutieuse. Le mode de constitution du tribunal faisant l'objet de dispositions détaillées de la Convention, le compromis devra seulement déterminer l'objet du litige et la procédure à suivre. (art. 23).

7. La Convention écarte de son champ d'application les différends concernant des faits ou situations antérieurs à l'entrée en vigueur de la Convention entre les parties au différend, les litiges qui portent sur des questions que le droit international laisse à la compétence exclusive des Etats (article 27), ainsi que les différends que les parties seraient convenues ou conviendraient de soumettre à une autre procédure de règlement pacifique (art. 28). Toutefois, en ce qui concerne les différends relevant de la compétence de la Cour Internationale de Justice, visés à l'article 1er, les Hautes Parties Contractantes renoncent à se prévaloir entre elles des accords qui ne prévoient pas de procédure aboutissant à une décision obligatoire (art. 28.1.).

L'article 35 précise les réserves que les Hautes Parties Contractantes peuvent formuler au moment du dépôt de leur instrument de ratification. La Convention tient compte, dans ce domaine, de la pratique récente qui vise à combattre la possibilité de formuler des réserves trop générales.

Chacune des Hautes Parties Contractantes ne pourra formuler d'autres réserves que celles tendant à exclure de l'application de la Convention les différends portant sur des affaires déterminées ou des matières spéciales nettement définies, ou rentrant dans des catégories bien précisées.

Enfin, la Convention européenne est plus avancée que ses devancières en ce qui concerne le caractère obligatoire des décisions. Si la solution proposée par la Commission

dragsluitende Partijen alle eventueel tussen hen rijzende geschillen aan een verzoeningsprocedure, met uitzondering van de juridische geschillen. In geval van juridisch geschil bepaalt artikel 2.2. dat de partijen kunnen overeenkomen tot de verzoeningsprocedure over te gaan, alvorens tot die van rechterlijke regeling.

Het aan een verzoeningsprocedure onderworpen geschil wordt verwezen naar de Vaste Verzoeningscommissie die de partijen van te voren hebben ingesteld. Indien zulk een Commissie er niet is wordt het geschil, met de instemming van de betrokken partijen, verwezen naar een Commissie ad hoc, de Bijzondere Verzoeningscommissie, welke binnen een termijn van drie maanden na de datum van het verzoek van een der partijen wordt ingesteld. Aangezien de organisatie van de vaste commissies wordt geacht tussen de partijen onderling door andere akten te worden geregeld, hebben de artikelen 6 en volgende van dit hoofdstuk uitsluitend betrekking op de samenstelling, de organisatie en de taak van de bijzondere commissies. De voorzieningen op dit stuk weerspiegelen die van de Algemene Akte van 1928 en stroken met de internationale praktijk wat betreft de keuze van de vijf leden alsmede, ingeval de partijen het niet eens geraken, de benoeming van de drie commissarissen door neutrale derde Staten.

6. Hoofdstuk III van het Verdrag behandelt de Scheidsrechterlijke Regeling. Krachtens artikel 19 dienen de Hoge Verdragsluitende Partijen die het verdrag zonder uitsluiting van hoofdstuk III aanvaarden, alle eventueel tussen hen rijzende niet-justitiabele geschillen welke niet door een verzoeningsprocedure geregeld zijn, omdat de partijen of overeengekomen zijn het geschil aan een scheidsgerecht voor te leggen zonder eerst tot een verzoeningsprocedure over te gaan (art. 4.2), of omdat de verzoening mislukt is, aan scheidsrechterlijke regeling te onderwerpen.

In de samenstelling van het scheidsgerecht wordt op uitvoerige wijze voorzien door de artikelen 20 tot 22 van het Verdrag. Aangezien de verdragsbepalingen de samenstelling van het scheidsgerecht tot in het detail regelen, dient het compromis enkel het onderwerp van het geschil en de te volgen procedure te omschrijven (art. 23).

7. Buiten het toepassingsveld van het Verdrag vallen : de geschillen met betrekking tot feiten of toestanden welke bestonden voor dit Verdrag ten aanzien van de partijen bij het geschil in werking trad, de geschillen betreffende aangelegenheden welke krachtens het volkenrecht uitsluitend binnen de jurisdictie der Staten zelf vallen (art. 27), alsmede de geschillen met betrekking tot welke de partijen zijn overeengekomen of eventueel kunnen overeenkomen dat zij aan een andere procedure van vreedzame regeling zullen worden onderworpen (art. 28). Met betrekking tot de in artikel 1 bedoelde geschillen, welke onder de bevoegdheid van het Internationale Gerechtshof vallen, zullen de Verdragsluitende Partijen zich er evenwel van onthouden onderling een beroep te doen op overeenkomsten welke niet voorzien in een procedure welke tot bindende uitspraken leidt (art. 28.1.).

Artikel 35 bepaalt welke voorbehouden zijn kunnen maken op het ogenblik dat zij hun akte van bekrachtiging nederleggen. In dit opzicht komt het Verdrag tegemoet aan de jongste praktijk die de mogelijkheid wil uitsluiten dat voorbehouden met te algemene strekking worden gemaakt.

De Verdragsluitende Partijen mogen slechts voorbehouden maken welke geschillen betreffende bijzondere gevallen of duidelijk omschreven speciale aangelegenheden of geschillen vallende binnen duidelijk omschreven categorieën, van de toepassing van dit Verdrag uitsluiten.

Met betrekking tot het bindend karakter van de uitspraken reikt het Europees Verdrag veel verder dan zijn voorlopers. Al heeft de door de Verzoeningscommissie voor-

de conciliation n'est revêtue d'aucun caractère obligatoire, il en va tout autrement pour l'arbitrage et le règlement judiciaire. L'article 39 déclare que chacune des Hautes Parties Contractantes se conformera à l'arrêt de la Cour Internationale de Justice ou à la sentence du tribunal arbitral dans tout litige auquel elle est partie. De plus, la Convention stipule que, si une partie à un litige ne satisfait pas aux obligations qui lui incombent en vertu d'une décision judiciaire ou arbitrale, l'autre partie peut recourir au Comité des Ministres du Conseil de l'Europe, qui pourra faire des recommandations.

8. Le Gouvernement s'est interrogé sur le point de savoir s'il convenait de soumettre la présente Convention à l'approbation parlementaire avant de procéder à sa ratification. En effet, la loi du 14 avril 1965 relative aux accords internationaux prévoyant un mode de règlement pacifique des différends internationaux dispose que sortiront leur plein et entier effet : « les accords internationaux prévoyant un mode de règlement pacifique des différends existants ou pouvant surgir entre les Etats parties à ces accords ou entre ces Etats et une organisation internationale, pour autant que leur approbation parlementaire ne soit pas requise par d'autres dispositions ».

En faveur de l'application de la loi du 14 avril 1965, on pourrait invoquer le texte même de l'article unique de cette loi, de portée générale et, dans ses termes, applicable en l'espèce.

En raison de l'importance politique de la Convention européenne, le Gouvernement a estimé préférable de demander l'approbation parlementaire expresse, convaincu que le Parlement souhaiterait se prononcer au sujet d'un acte international qui a pour objet même le règlement pacifique des différends.

9. Signée le 29 avril 1957 à Strasbourg, la Convention est entrée en vigueur le 30 avril 1958, à la suite du dépôt des instruments de ratification de deux Etats signataires : la Suède et la Norvège. Jusqu'à présent onze pays membres du Conseil de l'Europe ont ratifié la Convention : Autriche, Danemark, République fédérale d'Allemagne, Italie, Luxembourg, Malte, Pays-Bas, Norvège, Suède, Suisse et Royaume-Uni. Cinq de ces pays n'ont pas étendu leur acceptation au chapitre III relatif à l'arbitrage (Italie, Malte, Pays-Bas, Suède, Royaume-Uni). L'Italie a exprimé la même réserve concernant le chapitre II.

Il faut noter que le mode de règlement arbitral des différends est de plus en plus controversé, notamment par la doctrine. (cf. Henri Rolin, « l'arbitrage obligatoire : une panacée illusoire », *Recueil d'études en hommage au Professeur François Leyden*, A. W. Sijthoff, 1959, p. 254). Il importe en effet tout d'abord de préciser la portée du règlement arbitral : celui-ci s'applique aux différends autres que les différends juridiques. Dans ces matières, la partie requérante ne fait pas valoir un droit, le demandeur ne prétend pas qu'il appuie sa demande sur une base juridique, il est même possible que sa demande aille directement à l'encontre du droit en vigueur. Il s'agit en somme de conflits d'intérêts. Le caractère indéterminé tant des différends qui seraient obligatoirement soumis à l'arbitrage que des critères à appliquer rend ce mode de règlement des différends dangereux.

Ces considérations amènent le Gouvernement à estimer que la ratification par la Belgique de la Convention européenne pour le règlement pacifique des différends ne devrait

gestelde oplossing geen bindend karakter, de rechterlijke en de scheidsrechterlijke regeling hebben dat wel.

Artikel 39 zegt dat elk der Verdragsluitende Partijen zich dient te houden aan de beslissing van het Internationale Gerechtshof of aan de uitspraak van het Scheidsgerecht in elk geschil waarbij zij partij is. Bovendien is in het Verdrag bepaald dat indien een der partijen bij een geschil in gebreke blijft haar verplichtingen uit hoofde van een beslissing van het Internationale Gerechtshof of een uitspraak van het Scheidsgerecht na te komen, de andere partij bij het geschil een beroep kan doen op het Comité van Ministers van de Raad van Europa dat alsdan aanbevelingen kan doen.

8. De Regering heeft zich de vraag gesteld of het paste dit Verdrag aan de parlementaire goedkeuring te onderwerpen, alvorens over te gaan tot de bekrachtiging ervan. Inderdaad, de wet van 14 april 1965 betreffende de internationale akkoorden die voorzien in een vreedzame beslechting van internationale geschillen bepaalt dat volkomen uitwerking zullen hebben : « de internationale akkoorden die voorzien in een vreedzame beslechting van geschillen die bestaan of mochten rijzen tussen Staten die partij zijn bij die akkoorden of tussen deze Staten en een internationale organisatie, voor zover de parlementaire goedkeuring ervan niet vereist wordt door andere bepalingen ».

Ten gunste van de toepassing van de wet van 14 april 1965, pleit de tekst zelf van het enig artikel van die wet dat van algemene draagwijdte is en waarvan de bewoordingen hier van toepassing zijn.

Gelet op het politiek belang van het Europees Verdrag, heeft de Regering het verkieselijk geacht de uitdrukkelijke parlementaire goedkeuring te vragen, daar zij ervan overtuigd is dat het Parlement zich wenst uit te spreken nopens een internationale akte welke de vreedzame beslechting van de geschillen rechtstreeks tot doel heeft.

9. Ondertekend op 29 april 1957 te Straatsburg is het Verdrag op 30 april 1958 in werking getreden ten gevolge van de nederlegging van de akten van bekrachtiging van twee ondertekenende Staten : Zweden en Noorwegen. Tot nu toe hebben elf lid-staten van de Raad van Europa het Verdrag bekrachtigd : Oostenrijk, Denemarken, de Bondsrepubliek Duitsland, Italië, Luxemburg, Malta, Nederland, Noorwegen, Zweden, Zwitserland en het Verenigd-Koninkrijk. Voor vijf onder deze landen is in de aanvaarding niet begrepen Hoofdstuk III betreffende de scheidsrechterlijke regeling (Italië, Malta, Nederland, Zweden, Verenigd-Koninkrijk). Italië sloot eveneens Hoofdstuk II uit.

Er dient te worden opgemerkt dat de methode van scheidsrechterlijke regeling van de geschillen meer en meer wordt omstreden, inzonderheid door de rechtsleer (cf. Henri Rolin, « l'arbitrage obligatoire : une panacée illusoire », *Recueil d'études en hommage au Professeur François Leyden*, A. W. Sijthoff, 1959, blz. 254). Het gaat erom eerst en vooral de draagwijdte van de scheidsrechterlijke regeling nader te omschrijven : zij is van toepassing op andere dan de juridische geschillen. In die aangelegenheden doet de eisende partij geen recht gelden, de eiser zegt niet dat zijn eis op een juridische grondslag steunt, het is zelfs mogelijk dat zijn eis volop indruist tegen het vigerende recht. Eigenlijk gaat het om belangconflicten. Het onbepaald karakter zowel van de geschillen die verplicht aan arbitrage zouden worden onderworpen als van de criteria die zouden worden toegepast, maakt dat deze wijze van beslechting der geschillen risico's biedt.

Gelet op deze overwegingen wil het de Regering voorkomen dat de bekrachtiging door België van het Europees Verdrag nopens de vreedzame regeling van geschillen,

pas porter sur le chapitre III de ladite Convention, relatif au règlement arbitral.

Le Ministre des Affaires étrangères,

Hoofdstuk III van dat Verdrag betreffende de scheids-rechterlijke regeling niet zou moeten omvatten.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

P. HARMEL.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre des Affaires étrangères, le 25 avril 1969, d'une demande d'avis sur un projet de loi « portant approbation de la convention européenne pour le règlement pacifique des différends, faite à Strasbourg le 29 avril 1957 », a donné le 19 mai 1969 l'avis suivant :

Le projet n'appelle pas d'observation.

La chambre était composée de :

Messieurs : G. Van Bunnan, conseiller d'Etat, président,
J. Masquelin et Madame G. Ciselet, conseillers d'Etat,
P. De Visscher et M. Verschelden, assesseurs de la section de législation,
R. Deckmyn, greffier du Conseil d'Etat.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. G. Van Bunnan.

Le rapport a été présenté par M. H. Rousseau, substitut de l'auditeur général.

Le Greffier,

(s.) R. DECKMYN.

Le Président,

(s.) G. VAN BUNNEN.

PROJET DE LOI

BAUDOUIN,

Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre des Affaires étrangères,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre des Affaires étrangères est chargé de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

Article unique.

La Convention européenne pour le règlement pacifique des différends, faite à Strasbourg le 29 avril 1957, sortira son plein et entier effet.

Donné à Bruxelles, le 10 juin 1969.

BAUDOUIN.

PAR LE ROI :

Le Ministre des Affaires étrangères,

P. HARMEL.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 25e april 1969 door de Minister van Buitenlandse Zaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet « houdende goedkeuring van het Europees verdrag nopens de vreedzame regeling van geschillen, opgemaakt te Straatsburg op 29 april 1957 », heeft de 19^e mei 1969 het volgend advies gegeven :

Bij het ontwerp zijn geen opmerkingen te maken.

De kamer was samengesteld uit :

De Heren : G. Van Bunnan, staatsraad voorzitter,
J. Masquelin en Mevrouw G. Ciselet, staatsraden,
P. De Visscher en M. Verschelden, bijzitters van de afdeling wetgeving,
R. Deckmyn, griffier van de Raad van State.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. G. Van Bunnan.

Het verslag werd uitgebracht door de H. H. Rousseau, substituu-auditeur-generaal.

De Griffier,

(get.) R. DECKMYN.

De Voorzitter,

(get.) G. VAN BUNNEN.

WETSONTWERP

BOUDEWIJN,

Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze Minister van Buitenlandse Zaken,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ :

Onze Minister van Buitenlandse Zaken is gelast, in Onze naam, bij de Wetgevende Kamers het wetsontwerp in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Enig artikel.

Het Europees Verdrag nopens de vreedzame regeling van geschillen, opgemaakt te Straatsburg op 29 april 1957, zal volkomen uitwerking hebben.

Gegeven te Brussel, op 10 juni 1969.

VAN KONINGSWEGE :

De Minister van Buitenlandse Zaken,

6

MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
ET DU COMMERCE ÉTRANGER

Convention européenne
pour le règlement pacifique des différends

Les Gouvernements signataires, Membres du Conseil de l'Europe,

Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses membres;

Persuadés que la consolidation de la paix fondée sur la justice est d'un intérêt vital pour la préservation de la société humaine et de la civilisation;

Résolus à régler par des moyens pacifiques les différends qui pourraient s'élever entre eux,

Sont convenus de ce qui suit :

CHAPITRE I
Du règlement judiciaire

Article 1

Les Hautes Parties Contractantes soumettront pour jugement à la Cour internationale de Justice tous les différends juridiques relevant du droit international qui s'élèveraient entre elles et notamment ceux ayant pour objet :

- a) l'interprétation d'un traité;
- b) tout point de droit international;
- c) la réalité de tout fait qui, s'il était établi, constituerait la violation d'une obligation internationale;

d) la nature ou l'étendue de la réparation due pour rupture d'une obligation internationale.

Article 2

1. Les dispositions de l'article précédent ne portent pas atteinte aux engagements par lesquels les Hautes Parties Contractantes ont accepté ou accepteraient la juridiction de la Cour pour le règlement des différends autres que ceux mentionnés à l'article 1.

2. Les parties au différend peuvent convenir de faire précéder le règlement judiciaire par une procédure de conciliation.

Article 3

Les Hautes Parties Contractantes qui ne sont pas parties au Statut de la Cour internationale de Justice prendront les mesures nécessaires pour avoir accès à la Cour.

CHAPITRE II
De la conciliation

Article 4

1. Les Hautes Parties Contractantes soumettront à une procédure de conciliation tous les différends qui s'élèveraient entre elles autres que les différends visés à l'article 1.

2. Toutefois, les parties à un différend visé au présent article peuvent convenir de soumettre ce différend à un tribunal arbitral sans avoir, au préalable, recours à la procédure de conciliation.

Article 5

Lorsqu'il s'élève un différend de la nature de ceux visés à l'article 4, il sera porté devant la Commission permanente de conciliation compétente en la matière, que les parties en cause auraient instituée antérieurement. Si les parties conviennent de n'avoir pas recours à cette commission, ou à défaut de celle-ci, le différend sera porté devant une Commission spéciale de conciliation que les parties constitueront dans un délai de trois mois à compter de la demande adressée par l'une à l'autre.

Article 6

Sauf accord contraire des parties intéressées, la Commission spéciale de conciliation sera constituée comme suit :

La Commission comprendra cinq membres. Les parties en nommeront chacune un qui pourra être choisi parmi leurs nationaux

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN
EN BUITENLANDSE HANDEL

(Vertaling)

Europees Verdrag nopens de vreedzame regeling van geschillen

De Regeringen welke dit Verdrag hebben ondertekend, Leden van de Raad van Europa,

Overwegende dat het het doel van de Raad van Europa is een grotere eenheid tussen zijn Leden tot stand te brengen;

Overtuigd dat het streven naar een op rechtvaardigheid gegrondveste vrede een levensvoorwaarde is voor het behoud van de menselijke samenleving en van de beschaving;

Vastbesloten alle eventueel tussen hen rijzende geschillen op vreedzame wijze te regelen,

Zijn als volgt overeengekomen :

HOOFDSTUK I
Rechterlijke regeling

Artikel 1

De Verdragsluitende Partijen zullen ter beoordeling aan het Internationale Gerechtshof vorleggen alle eventueel tussen hen rijzende geschillen, vooral die welke betrekking hebben op :

- a) de interpretatie van een verdrag;
- b) alle aangelegenheden het volkenrecht betreffend;
- c) de aanwezigheid van enigerlei feit dat, indien het bestaan ervan werd bewezen, een schending van een internationale verplichting zou betekenen;
- d) de aard en omvang van de wegens schending van een internationale verplichting te verrichten genoegdoening.

Artikel 2

1. De bepalingen van artikel 1 zijn niet van invloed op verbin-
tenissen waarbij de Verdragsluitende Partijen de jurisdictie van het Internationale Gerechtshof voor de regeling van andere dan in artikel 1 bedoelde geschillen hebben aanvaard of eventueel zullen aanvaarden.

2. De partijen bij een geschil kunnen overeenkomen tot de verzoeningsprocedure over te gaan, alvorens tot die van rechterlijke regeling.

Artikel 3

De Verdragsluitende Partijen welke geen partij zijn bij het Statuut van het Internationale Gerechtshof nemen de maatregelen welke nodig zijn om toegang tot dit Hof te verkrijgen.

HOOFDSTUK II
Verzoening

Artikel 4

1. De Verdragsluitende Partijen onderwerpen alle eventueel tussen hen rijzende geschillen aan een verzoeningsprocedure, met uitzondering van de in artikel 1 voorziene geschillen.

2. De partijen bij een der in dit artikel voorziene geschillen kunnen evenwel overeenkomen het aan een scheidsgericht voor te leggen zonder eerst tot een verzoeningsprocedure over te gaan.

Artikel 5

Wanneer zich een geschil voordoet dat voorzien is in artikel 4, wordt dit verwezen naar een terzake bevoegde Vaste Verzoeningscommissie, indien de betrokken partijen van te voren een dergelijke Commissie hebben ingesteld. Indien de partijen overeenkomen niet van de diensten van deze Commissie gebruik te maken of indien zulk een Commissie er niet is, wordt het geschil verwezen naar een Bijzondere Verzoeningscommissie welke door de partijen binnen een termijn van drie maanden na de datum waarop door één der partijen aan de andere een desbetreffend verzoek is gedaan, dient te worden ingesteld.

Artikel 6

Tenzij de betrokken partijen anderszins overeenkomen, wordt de Bijzondere Verzoeningscommissie als volgt samengesteld :

De Commissie bestaat uit vijf delen. De partijen benoemen elk een commissaris die uit hun onderscheidene onderdanen gekozen

respectifs. Les trois autres commissaires, dont l'un en qualité de Président, seront choisis d'un commun accord parmi les ressortissants d'Etats tiers. Ces derniers devront être de nationalité différentes, ne pas avoir leur résidence habituelle sur le territoire des parties intéressées, ni se trouver à leur service.

Article 7

Si la nomination des commissaires à désigner en commun n'intervient pas dans le délai prévu à l'article 5, le soin de procéder aux nominations nécessaires sera confié au gouvernement d'un Etat tiers choisi d'un commun accord par les parties ou, à défaut d'accord dans un délai de trois mois, au Président de la Cour internationale de Justice. Au cas où celui-ci serait ressortissant de l'une des parties au différend, cette tâche serait confiée au Vice-Président de la Cour, ou au juge le plus ancien de la Cour qui n'est pas ressortissant de l'une des parties au différend.

Article 8

Il sera pourvu, dans le plus bref délai, aux vacances qui viendraient à se produire par suite de décès ou de démission ou de quelque autre empêchement, en suivant le mode fixé pour les nominations.

Article 9

1. La Commission spéciale de conciliation sera saisie par voie de requête adressée au Président par les deux parties agissant d'un commun accord ou, à défaut, par l'une ou l'autre des parties.

2. La requête, après avoir exposé sommairement l'objet du différend, contiendra l'invitation à la Commission de procéder à toutes mesures propres à conduire à une conciliation.

3. Si la requête émane d'une seule des parties elle sera notifiée par celle-ci, sans délai, à l'autre partie.

Article 10

1. La Commission spéciale de conciliation se réunira, sauf accord contraire des parties, au siège du Conseil de l'Europe ou en tout autre lieu désigné par son Président.

2. La Commission pourra, en toute circonstance, demander au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe de prêter son assistance à ses travaux.

Article 11

Les travaux de la Commission spéciale de conciliation ne seront publics qu'en vertu d'une décision prise par la Commission avec l'assentiment des parties.

Article 12

1. Sauf accord contraire des parties, la Commission spéciale de conciliation réglera elle-même sa procédure qui devra être contradictoire. En matière d'enquête, et sous réserve des dispositions de la présente Convention, la Commission, à moins qu'elle n'en décide autrement à l'unanimité, se conformera aux dispositions du titre III de la Convention de La Haye du 18 octobre 1907 pour le Règlement pacifique des Conflits internationaux.

2. Les parties seront représentées auprès de la Commission de conciliation par des agents ayant mission de servir d'intermédiaires entre elles et la Commission; elles pourront, en outre, se faire assister par des conseils et experts nommés par elles à cet effet et demander l'audition de toutes personnes dont le témoignage leur paraîtrait utile.

3. La Commission aura, de son côté, la faculté de demander des explications orales aux agents, conseils et experts des deux parties, ainsi qu'à toutes personnes qu'elle jugerait utile de faire comparaître avec l'assentiment de leur gouvernement.

Article 13

A moins que les parties n'en décident autrement, les décisions de la Commission spéciale de conciliation seront prises à la majorité des voix, et, sauf en ce qui concerne les questions de procédure, la Commission ne pourra se prononcer valablement que si tous ses membres sont présents.

Article 14

Les parties faciliteront les travaux de la Commission spéciale de conciliation et, en particulier, lui fourniront dans la plus large mesure possible tous documents et informations utiles. Elles use-

kan worden. De drie andere commissarissen, met inbegrip van de Voorzitter, worden in gemeen overleg gekozen uit de onderdanen van derde Staten. Deze drie commissarissen dienen van verschillende nationaliteit te zijn en mogen niet hun gewoon verblijf op het grondgebied der partijen hebben, noch in dienst der partijen zijn.

Artikel 7

Indien de benoeming der commissarissen die gezamenlijk moeten worden aangewezen niet binnen de in artikel 5 voorziene termijn is geschied, wordt de taak de nodige benoemingen te verrichten aan de Regering van een derde Staat opgedragen, welke in gemeen overleg der partijen wordt gekozen, of, indien deze binnen drie maanden terzake niet tot overeenstemming hebben kunnen komen, aan de Voorzitter van het Internationale Gerechtshof. Indien laatstgenoemde onderdaan van een der partijen bij het geschil mocht zijn, wordt deze taak aan de Vice-Voorzitter van het Hof opgedragen of aan de in dienstjaren oudste rechter van het Hof die geen onderdaan van een der partijen is.

Artikel 8

Vacatures welke zijn ontstaan als gevolg van overlijden, aftreding, ontslag of enigerlei andere oorzaak dienen binnen de kortst mogelijke tijd op de voor de benoemingen vastgestelde wijze te worden vervuld.

Artikel 9

1. De geschillen worden voor de Bijzondere Verzoeningscommissie gebracht door middel van een aan de Voorzitter door beide partijen in gemeen overleg gericht rekest of, bij gebreke daarvan, door een der beide partijen.

2. Dit rekest dient, behalve een korte uiteenzetting van de aard van het geschil, een uitnodiging aan de Commissie te bevatten alle nodige maatregelen te nemen welke dienstig zijn om tot een verzoening te geraken.

3. Indien het rekest slechts van één der partijen uitgaat, dient de andere partij daarvan door die partij onverwijld in kennis te worden gesteld.

Artikel 10

1. Tenzij de betrokken partijen anderszins overeenkomen, komt de Bijzondere Verzoeningscommissie ter plaatse van de zetel van de Raad van Europa bijeen of in een andere door haar Voorzitter vast te stellen plaats.

2. De Commissie kan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa te allen tijde verzoeken haar zijn bijstand te verlenen.

Artikel 11

De werkzaamheden van de Bijzondere Verzoeningscommissie vinden slechts in het openbaar plaats, indien de Commissie met instemming der partijen zulks bepaalt.

Artikel 12

1. Tenzij de betrokken partijen anderszins overeenkomen, stelt de Bijzondere Verzoeningscommissie zelf haar procedure vast, welke er in elk geval in moet voorzien dat beide partijen worden gehoord. Met betrekking tot enquêtes handelt de Commissie, met inachtneming van de bepalingen van dit Verdrag, volgens de bepalingen van Titel III van het Haagse Verdrag voor de vreedzame beslechting van internationale geschillen van 18 oktober 1907, tenzij zij eenstemmig anderszins beslist.

2. De partijen worden bij de Verzoeningscommissie vertegenwoordigd door agenten wier opdracht het is als bemiddelaar tussen de partijen en de Commissie op te treden; zij kunnen worden bijgestaan door door hen voor dat doel aangestelde raadslieden en deskundigen en kunnen verzoeken dat alle personen wier getuigenis hun nuttig voorkomt worden gehoord.

3. De Commissie heeft het recht mondelinge toelichtingen te vragen aan de agenten, alsmede aan de raadslieden en deskundigen van beide partijen, alsook aan alle personen met betrekking tot wie zij het wenselijk acht dat zij met toestemming van hun Regeringen worden opgeroepen.

Artikel 13

Tenzij de betrokken partijen anderszins overeenkomen, worden de beslissingen van de Bijzondere Verzoeningscommissie genomen met meerderheid van stemmen. Met uitzondering van procedurekwesties, zijn de beslissingen van de Commissie slechts geldig indien alle leden aanwezig zijn.

Artikel 14

De partijen dienen de werkzaamheden van de Bijzondere Verzoeningscommissie te bevorderen en dienen haar in het bijzonder zoveel mogelijk te voorzien van alle terzake dienende documenten

ront des moyens dont elles disposent pour lui permettre de procéder sur leur territoire et selon leur législation à la citation et à l'audition des témoins ou d'experts et à des transports sur les lieux.

Article 15

1. La Commission spéciale de conciliation aura pour tâche d'étudier les questions en litige, de recueillir à cette fin toutes informations utiles, par voie d'enquête ou autrement, et de s'efforcer de concilier les parties. Elle pourra, après examen de l'affaire, exposer aux parties les termes de l'arrangement qui lui paraîtrait convenable et leur impartir un délai pour se prononcer.

2. A la fin de ses travaux, la Commission dressera un procès-verbal constatant, suivant le cas, soit que les parties se sont arrangées et, s'il y a lieu, les conditions de l'arrangement, soit que les parties n'ont pu être conciliées. Le procès-verbal ne mentionne pas si les décisions de la Commission ont été prises à l'unanimité ou à la majorité.

3. Les travaux de la Commission devront, à moins que les parties n'en conviennent autrement, être terminés dans un délai de six mois à compter du jour où la Commission aura été saisie du différend.

Article 16

Le procès-verbal de la Commission sera porté sans délai à la connaissance des parties. Sa publication ne pourra avoir lieu qu'avec leur accord.

Article 17

1. Pendant la durée de leurs travaux, chacun des commissaires recevra une indemnité dont le montant sera fixé d'un commun accord par les parties qui en supporteront chacune une part égale.

2. Les frais généraux occasionnés par le fonctionnement de la Commission seront répartis de la même façon.

Article 18

En cas de différends complexes dont certains éléments relèvent de la conciliation et d'autre du règlement judiciaire, chaque partie au différend aura le droit de demander que le règlement par la voie judiciaire des éléments juridiques du différend précède la procédure de conciliation.

CHAPITRE III Du règlement arbitral

Article 19

Les Hautes Parties Contractantes soumettront à la procédure arbitrale tous les différends qui s'élèveraient entre elles autres que les différends visés à l'article 1 et qui n'auraient pu être conciliés, soit que les parties aient convenu de ne pas avoir au préalable recours à la conciliation, soit que cette procédure n'ait pas abouti.

Article 20

1. La partie requérante fera connaître à l'autre partie l'objet de la demande qu'elle entend soumettre à l'arbitrage, ainsi que les moyens sur lesquels elle se fonde et le nom de l'arbitre choisi par elle.

2. Sauf accord contraire des parties intéressées, le tribunal arbitral sera constitué comme suit :

Le tribunal arbitral comprendra cinq membres. Les parties en nommeront chacune un qui pourra être choisi parmi leurs nationaux respectifs. Les trois autres arbitres, dont l'un en qualité de Président, seront choisis d'un commun accord parmi les ressortissants d'Etats tiers. Ces arbitres devront être de nationalité différente, ne pas avoir leur résidence habituelle sur le territoire des parties intéressées, ni se trouver à leur service.

Article 21

Si la nomination des membres du tribunal arbitral n'intervient pas dans un délai de trois mois à compter de la demande adressée par l'une des parties à l'autre de constituer un tribunal arbitral, le

en gegevens. Zij dienen de hun ter beschikking staande middelen aan te wenden teneinde het de Commissie mogelijk te maken op hun grondgebied en overeenkomstig hun wetgeving over te gaan tot het oproepen en horen van getuigen of deskundigen, alsmede tot het onderzoek ter plaatse.

Artikel 15

1. De taak van de Bijzondere Verzoeningscommissie zal erin bestaan de kwesties waar het geschil over gaat toe te lichten, met dat doel voor ogen alle nodige inlichtingen in te winnen door middel van enquêtes of op andere wijze, en te trachten de partijen tot overeenstemming te brengen. Zij kan, na bestudering van het geschil, de partijen mededeling doen van de voorwaarden tot regeling van het geschil welke haar gepast voorkomen en de termijn vaststellen binnen welke zij zich zullen moeten uitspreken.

2. Bij beëindiging van haar werkzaamheden stelt de Commissie een proces-verbaal op, waarin zij, al naar gelang de omstandigheden, of verklaart dat de partijen tot overeenstemming zijn gekomen en waarin zij, indien zich de noodzaak hiertoe voordoet, de voorwaarden waarop overeenstemming werd bereikt uiteenzet, of verklaart dat het niet mogelijk is gebleken tot een regeling te komen. In het proces-verbaal wordt niet medegedeeld of de beslissingen door de Commissie eenstemmig of met meerderheid van stemmen werden genomen.

3. De Commissie dient, tenzij de partijen anderszins zijn overeengekomen, haar werkzaamheden binnen zes maanden na de datum waarop de Commissie van het geschil in kennis werd gesteld, te beëindigen.

Artikel 16

Het proces-verbaal van de Commissie wordt onverwijld ter kennis van de partijen gebracht. Het mag slechts met hun toestemming worden gepubliceerd.

Artikel 17

1. Gedurende de tijd dat de Commissie haar werkzaamheden verricht, ontvangt elk der commissarissen een vergoeding, waarvan het bedrag in gemeen overleg door de partijen wordt vastgesteld. Elk der partijen draagt daartoe een gelijk aandeel bij.

2. De algemene onkosten voortvloeiende uit de werkzaamheden van de Commissie worden op dezelfde wijze verdeeld.

Artikel 18

In geval van een gemengd geschil, waarmede zowel aangelegenheden waarvoor verzoening de gepaste procedure is, als andere aangelegenheden waarvoor rechterlijke regeling de gepaste procedure is, zijn gemoeid, heeft iedere partij bij het geschil het recht er op aan te dringen dat de rechterlijke regeling der juridische aangelegenheden aan de verzoeningsprocedure zal voorafgaan.

HOOFDSTUK III Scheidsrechterlijke regeling

Artikel 19

De Verdragsluitende Partijen onderwerpen alle eventueel tussen hen rijzende geschillen, behalve die als bedoeld in artikel 1, welke niet door een verzoeningsprocedure geregeld zijn, omdat de partijen of overeengekomen zijn niet eerst hiertoe over te gaan, of omdat de verzoening mislukt is, aan scheidsrechterlijke regeling.

Artikel 20

1. De partij welke het verzoek om scheidsrechterlijke regeling doet, stelt de andere partij in kennis van de aard van de klacht welke zij voornemens is aan scheidsrechterlijke regeling te onderwerpen, van de gronden waarop zulk een klacht is gebaseerd, alsmede van de naam van de door haar aangewezen scheidsrechter.

2. Tenzij de betrokken partijen anderszins overeenkomen, wordt het Scheidsgerecht als volgt samengesteld :

Het Scheidsgerecht bestaat uit vijf leden. De partijen benoemen elk een lid, dat uit hun onderscheidene onderdanen gekozen kan worden. De drie andere leden, met inbegrip van de Voorzitter, worden in gemeen overleg gekozen uit de onderdanen van derde Staten. Deze drie leden dienen van verschillende nationaliteit te zijn en mogen niet hun gewoon verblijf op het grondgebied der partijen hebben, noch in dienst der partijen zijn.

Artikel 21

Indien de benoeming van de leden van het Scheidsgerecht niet is geschied binnen een termijn van drie maanden vanaf de datum waarop een der partijen aan de andere partij het verzoek deed een

soin de procéder aux nominations nécessaires sera confié au gouvernement d'un Etat tiers choisi d'un commun accord par les parties, ou, à défaut d'accord dans un délai de trois mois, au Président de la Cour internationale de Justice. Au cas où celui-ci serait ressortissant de l'une des parties au différend, cette tâche serait confiée au Vice-Président de la Cour, ou au juge le plus ancien de la Cour qui n'est pas ressortissant de l'une des parties au différend.

Article 22

Il sera pourvu, dans le plus bref délai, aux vacances qui viendraient à se produire par suite de décès ou de démission, ou de quelque autre empêchement, en suivant le mode fixé pour la nomination.

Article 23

Les parties rédigeront un compromis déterminant l'objet du litige et la procédure à suivre.

Article 24

A défaut d'indications et de précisions suffisantes dans le compromis, relativement aux points indiqués dans l'article précédent, il sera fait application, dans la mesure du possible, des dispositions du titre IV de la Convention de La Haye du 18 octobre 1907 pour le Règlement pacifique des Conflits internationaux.

Article 25

Faute de conclusion d'un compromis dans un délai de trois mois à partir de la constitution du tribunal arbitral, celui-ci sera saisi par requête de l'une ou de l'autre des parties.

Article 26

Dans le silence du compromis ou à défaut de compromis, le tribunal arbitral jugera *ex aequo et bono* compte tenu des principes généraux du droit international, sous réserve du respect des engagements conventionnels et des décisions définitives des tribunaux internationaux qui lient les parties.

CHAPITRE IV Dispositions générales

Article 27

Les dispositions de la présente Convention ne s'appliquent pas :

a) aux différends concernant des faits ou situations antérieures à l'entrée en vigueur de la présente Convention entre les parties au différend;

b) aux différends portant sur des questions que le droit international laisse à la compétence exclusive des Etats.

Article 28

1. Les dispositions de la présente Convention ne s'appliquent pas aux différends que les parties seraient convenues ou conviendraient de soumettre à une autre procédure de règlement pacifique. Toutefois, en ce qui concerne les différends visés à l'article 1, les Hautes Parties Contractantes renoncent à se prévaloir entre elles des accords qui ne prévoient pas de procédure aboutissant à une décision obligatoire.

2. La présente Convention n'affecte en rien l'application des dispositions de la Convention de sauvegarde des Droits de l'Homme et des Libertés fondamentales, signée le 4 novembre 1950, et du Protocole additionnel à ladite Convention, signé le 20 mars 1952.

Article 29

1. S'il s'agit d'un différend dont l'objet, d'après le droit interne de l'une des parties, relève de la compétence des autorités judiciaires ou administratives, cette partie pourra s'opposer à ce que ce différend soit soumis aux diverses procédures prévues par la présente Convention avant qu'une décision définitive ait été rendue, dans des délais raisonnables, par l'autorité compétente.

2. Si une décision est intervenue dans l'ordre interne, il ne pourra plus être recouru aux procédures prévues par la présente Convention après l'expiration d'un délai de cinq ans à partir de ladite décision.

Article 30

Si l'exécution d'une sentence judiciaire ou arbitrale se heurte à une décision prise ou à une mesure ordonnée par une autorité judiciaire ou toute autre autorité de l'une des parties en litige, et

Scheidsgerecht samen te stellen, wordt de taak de nodige benoemingen te verrichten aan de Regering van een derde Staat opgedragen, welke in gemeen overleg der partijen wordt gekozen, of, indien deze binnen drie maanden terzake niet tot overeenstemming hebben kunnen komen, aan de Voorzitter van het Internationale Gerechtshof. Indien laatstgenoemde onderdaan van een der partijen bij het geschil mocht zijn, wordt deze taak aan de Vice-Voorzitter van het Hof opgedragen of aan de in dienstjaren oudste rechter van het Hof die geen onderdaan van een der partijen is.

Artikel 22

Vacatures welke zijn ontstaan als gevolg van overlijden, aftreding, ontslag of enigerlei andere oorzaak dienen binnen de kortst mogelijke tijd op de voor de benoemingen vastgestelde wijze te worden vervuld.

Artikel 23

De partijen stellen een compromis op, dat het onderwerp van het geschil en de te volgen procedure zal omschrijven.

Artikel 24

Indien het compromis betreffende de in artikel 23 bedoelde aangelegenheden onvoldoende bijzonderheden mocht bevatten, gelden voor zover mogelijk de bepalingen van Titel IV van het Haagse Verdrag voor de vreedzame beslechting van internationale geschillen van 18 oktober 1907.

Artikel 25

Indien een compromis niet wordt gesloten binnen een termijn van drie maanden vanaf de datum waarop het Scheidsgerecht werd samengesteld, kan het geschil bij rekest door een der partijen voor het Scheidsgerecht worden gebracht.

Artikel 26

Indien er in het compromis niets is vastgelegd of indien het compromis niet tot stand is gekomen, oordeelt het Scheidsgerecht *ex aequo et bono*, daarbij rekening houdend met de algemene volkenrechtelijke beginselen, alsmede met de contractuele verplichtingen en de definitieve uitspraken van internationale scheidsgerichten welke voor de partijen bindend zijn.

HOOFDSTUK IV Algemene bepalingen

Artikel 27

De bepalingen van dit Verdrag zijn niet van toepassing op :

a) geschillen met betrekking tot feiten of toestanden welke bestonden voor dit Verdrag ten aanzien van de partijen bij het geschil in werking trad;

b) geschillen betreffende aangelegenheden welke krachtens het volkenrecht uitsluitend binnen de jurisdictie der Staten zelf vallen.

Artikel 28

1. De bepalingen van dit Verdrag zijn niet van toepassing op geschillen met betrekking tot welke de partijen zijn overeengekomen of eventueel kunnen overeenkomen dat zij aan een andere procedure van vreedzame regeling zullen worden onderworpen. Met betrekking tot de in artikel 1 voorziene geschillen, zullen de Verdragsluitende Partijen zich er evenwel van onthouden onderling een beroep te doen op overeenkomsten welke niet voorzien in een procedure welke tot bindende uitspraken leidt.

2. Dit Verdrag heeft generlei invloed op de bepalingen van het op 4 november 1950 ondertekende Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden of van het op 20 maart 1952 ondertekende daarbij behorende Protocol.

Artikel 29

1. In geval van een geschil waarvan het onderwerp volgens de nationale wetgeving van een der partijen valt binnen de bevoegdheid van haar rechterlijke of administratieve autoriteiten, kan de betrokken partij bezwaar maken tegen regeling van het geschil door middel van de in dit Verdrag voorziene procedures, totdat de bevoegde autoriteit binnen redelijke tijd terzake een definitieve beslissing heeft gegeven.

2. Indien in de betrokken Staat een definitieve beslissing is gegeven, zal het niet meer mogelijk zijn van de in dit Verdrag voorziene procedures gebruik te maken na het verstrijken van een tijdvak van vijf jaar te rekenen van de datum waarop de bovenbedoelde beslissing werd gegeven.

Artikel 30

Indien de tenuitvoerlegging van een rechterlijk vonnis of van een scheidsrechterlijke uitspraak in strijd zou zijn met een door een gerechtshof of andere autoriteit van een der partijen bij het

si le droit interne de ladite partie ne permettait pas ou ne permettrait qu'imparfaitement d'effacer les conséquences de cette décision ou de cette mesure, la Cour ou le tribunal arbitral accordera, s'il y a lieu, à la partie lésée, une satisfaction équitable.

Article 31

1. Dans tous les cas où le différend fait l'objet d'une procédure judiciaire ou arbitrale, notamment si la question au sujet de laquelle les parties sont divisées résulte d'actes déjà effectués, ou sur le point de l'être, la Cour internationale de Justice, statuant conformément à l'article 41 de son Statut, ou le tribunal arbitral indiquera, dans le plus bref délai possible, quelles mesures provisoires doivent être prises. Les parties en litige seront tenues de s'y conformer.

2. Si une commission de conciliation se trouve saisie du différend, elle pourra recommander aux parties les mesures provisoires qu'elle estimera utiles.

3. Les parties s'abstiendront de toute mesure susceptible d'avoir une répercussion préjudiciable à l'exécution de la décision judiciaire ou arbitrale ou aux arrangements proposés par la commission de conciliation et, en général, ne procéderont à aucun acte de quelque nature qu'il soit susceptible d'aggraver ou d'étendre le différend.

Article 32

1. La présente Convention demeure applicable entre les parties encore qu'un Etat tiers, partie ou non à la Convention, ait un intérêt dans le différend.

2. Dans la procédure de conciliation, les parties pourront, d'un commun accord, inviter un Etat tiers.

Article 33

1. Dans la procédure judiciaire ou arbitrale, si un Etat tiers estime que, dans un différend, ses intérêts légitimes sont en cause, il peut adresser à la Cour internationale de Justice ou au tribunal arbitral une requête aux fins d'intervention.

2. La Cour ou le tribunal décide.

Article 34

1. Chacune des Hautes Parties Contractantes peut, au moment du dépôt de son instrument de ratification, déclarer que son acceptation ne s'étend pas :

- a) au chapitre III relatif à l'arbitrage; ou
- b) aux chapitres II et III relatifs à la conciliation et à l'arbitrage.

2. Une Haute Partie Contractante ne pourra se prévaloir des dispositions de la présente Convention qu'elle n'aurait pas acceptées elle-même.

Article 35

1. Chaque Haute Partie Contractante ne pourra formuler d'autres réserves que celles tendant à exclure de l'application de la présente Convention les différends portant sur des affaires déterminées ou des matières spéciales nettement définies, telles que le statut territorial, ou rentrant dans des catégories bien précisées. Si une Haute Partie Contractante a formulé de telles réserves, les autres parties pourront se prévaloir vis-à-vis d'elle des mêmes réserves.

2. Les réserves qu'une partie aurait formulées seront, sauf mention expresse, comprises comme ne s'étendant pas à la procédure de conciliation.

3. Sauf dans le cas prévu à l'alinéa 4 de cet article, toute réserve devra être formulée au moment du dépôt de l'instrument de ratification de la présente Convention.

4. Si une Haute Partie Contractante accepte la juridiction obligatoire de la Cour internationale de Justice conformément au § 2 de l'article 36 du Statut de ladite Cour en formulant des réserves, ou si elle amende lesdites réserves, cette Haute Partie Contractante peut, au moyen d'une simple déclaration et sous réserve des dispositions des alinéas 1 et 2 du présent article formuler les mêmes réserves à la présente Convention. Ces réserves ne délieront pas la Haute Partie Contractante intéressée des engagements découlant de la présente Convention en ce qui concerne les différends relatifs à des situations ou des faits anté-

geschil genomen beslissing of gelaste maatregel en indien volgens de nationale wetgeving van die partij de gevolgen van die beslissing of maatregel niet of slechts ten dele teniet kunnen worden gedaan, verleent het Hof of het Scheidsgerecht een billijke genoegdoening aan de benadeelde partij.

Artikel 31

1. In alle gevallen waarin een geschil het onderwerp uitmaakt van een scheidsrechterlijke of rechterlijke procedure en in het bijzonder indien de aangelegenheid waarover de partijen het oneens zijn het gevolg is van reeds verrichte handelingen of van handelingen die op het punt staan te worden verricht, geeft het Internationale Gerechtshof, beslissende overeenkomstig artikel 41 van het Statuut van dit Hof, binnen de kortst mogelijke tijd de te nemen voorlopige maatregelen aan. De partijen bij het geschil zijn gehouden deze maatregelen te aanvaarden.

2. Indien het geschil voor de Verzoeningscommissie wordt gebracht, kan deze de partijen adviseren de door haar nuttig geachte voorlopige maatregelen te nemen.

3. Partijen dienen zich van het nemen van alle maatregelen welke de tenuitvoerlegging van de rechterlijke of scheidsrechterlijke beslissing of de door de Verzoeningscommissie voorgestelde regelingen in ongunstige zin zouden kunnen beïnvloeden, te onthouden, alsmede in het algemeen van handelingen van welke aard dan ook welke het geschil zouden kunnen doen verergeren of zich doen uitbreiden.

Artikel 32

1. Dit Verdrag blijft tussen de Partijen van toepassing, ook indien een derde Staat, ongeacht of deze Partij bij het Verdrag is of niet, belang heeft bij het geschil.

2. Bij de verzoeningsprocedure kunnen de partijen in gemeen overleg zulk een derde Staat uitnodigen.

Artikel 33

1. Bij de rechterlijke of scheidsrechterlijke procedure kan een derde Staat, indien deze van oordeel is dat zijn rechtmatige belangen bij een geschil betrokken zijn, aan het Internationale Gerechtshof of aan het Scheidsgerecht een verzoek richten als derde partij te mogen deelnemen.

2. Het Hof of het Scheidsgerecht beslist over het al dan niet inwilligen van dit verzoek.

Artikel 34

1. Bij nederlegging van haar akte van bekrachtiging kan ieder der Verdragsluitende Partijen verklaren dat zij generlei verplichtingen op zich zal nemen ten aanzien van :

- a) Hoofdstuk III, handelende over scheidsrechterlijke regeling; of
- b) Hoofdstukken II en III, handelende over verzoening en scheidsrechterlijke regeling.

2. Een Verdragsluitende Partij kan slechts een beroep doen op die bepalingen van dit Verdrag waaraan zij zichzelf gebonden heeft.

Artikel 35

1. De Verdragsluitende Partijen mogen slechts voorbehouden maken welke geschillen betreffende bijzondere gevallen of duidelijk omschreven speciale aangelegenheden, zoals territoriale status, of geschillen vallende binnen duidelijk omschreven categorieën, van de toepassing van dit Verdrag uitsluiten. Indien een der Verdragsluitende Partijen een voorbehoud heeft gemaakt, kunnen de andere Partijen ten aanzien van die Partij hetzelfde voorbehoud maken.

2. Elk voorbehoud wordt, behoudens beding van het tegendeel, geacht niet van toepassing te zijn op de verzoeningsprocedure.

3. Behoudens het bepaalde in lid 4 van dit artikel, dienen de voorbehouden te worden gemaakt bij de nederlegging van de akten van bekrachtiging van het Verdrag.

4. Indien een Verdragsluitende Partij de verplichte jurisdictie van het Internationale Gerechtshof krachtens artikel 36, lid 2, van het Statuut van voornoemd Hof onder het maken van voorbehouden aanvaardt of indien zij deze voorbehouden wijzigt, kan deze Verdragsluitende Partij door een desbetreffende verklaring af te leggen dezelfde voorbehouden ten aanzien van dit Verdrag maken, onverminderd de bepalingen van de leden 1 en 2 van dit artikel. Deze voorbehouden ontslaan de betrokken Verdragsluitende Partij evenwel niet van haar verplichtingen krachtens dit Verdrag ten aanzien van geschillen betrekking hebbende op feiten of toestan-

rieurs à la date de la déclaration par laquelle elle formule ces réserves. Toutefois, ces différends devront être soumis aux procédures applicables aux termes de la présente Convention dans le délai d'un an à partir de la date susdite.

Article 36

Toute Partie dont l'acceptation de la présente Convention n'aura été que partielle ou subordonnée à des réserves pourra, à tout moment, au moyen d'une simple déclaration, soit étendre la portée de son acceptation, soit renoncer à tout ou partie de ses réserves.

Article 37

Les déclarations prévues à l'article 35, alinéa 4, et à l'article 36 sont remises au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, qui en transmet copie aux Hautes Parties Contractantes.

Article 38

1. Les différends relatifs à l'interprétation ou à l'application de la présente Convention, y compris ceux relatifs à la qualification des litiges et à la portée des réserves éventuelles, seront soumis à la Cour internationale de Justice. Toutefois, aucune contestation portant sur la question de savoir si, dans un cas déterminé, une Haute Partie Contractante est ou non obligée de soumettre un différend à la procédure arbitrale, ne peut être soumise à la Cour après un délai de trois mois à partir de la notification par une partie à l'autre de son intention de recourir à la procédure arbitrale. Passé ce délai, une telle contestation sera de la compétence du tribunal arbitral. La décision de la Cour lie les instances saisies du différend.

2. Le recours à la Cour internationale de Justice prévu ci-dessus a pour effet de suspendre la procédure de conciliation ou la procédure arbitrale qui en a fait l'objet jusqu'à décision à intervenir.

Article 39

1. Chacune des Hautes Parties Contractantes se conformera à l'arrêt de la Cour internationale de Justice ou à la sentence du tribunal arbitral dans tout litige auquel elle est partie.

2. Si une partie à un litige ne satisfait pas aux obligations qui lui incombent en vertu d'un arrêt rendu par la Cour internationale de Justice ou d'une sentence rendue par le tribunal arbitral, l'autre partie peut recourir au Comité des Ministres du Conseil de l'Europe et celui-ci, s'il le juge nécessaire, peut, par un vote à la majorité des deux tiers des représentants ayant le droit de siéger au Comité, faire des recommandations en vue d'assurer l'exécution de l'arrêt ou de la sentence.

Article 40

1. Une Haute Partie Contractante ne peut dénoncer la présente Convention qu'après l'expiration d'un délai de cinq ans à partir de la date d'entrée en vigueur de la Convention à son égard et moyennant un préavis de six mois, donné par une notification adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, qui en informe les autres Parties Contractantes.

2. Cette dénonciation ne peut avoir pour effet de délier la Haute Partie Contractante intéressée des engagements découlant de la présente Convention en ce qui concerne les différends relatifs à des situations ou à des faits antérieurs à la date de la notification du préavis visé à l'alinéa 1. Toutefois, ces différends devront être soumis aux procédures applicables aux termes de la présente Convention dans le délai d'un an à partir de la date susdite.

3. Sous la même réserve cesserait d'être partie à la présente Convention toute Haute Partie Contractante qui cesserait d'être Membre du Conseil de l'Europe dans le délai d'un an à partir de la date susdite.

Article 41

1. La présente Convention est ouverte à la signature des Membres du Conseil de l'Europe. Elle sera ratifiée. Les instruments de ratification seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

2. La présente Convention entrera en vigueur à la date du dépôt du deuxième instrument de ratification.

den welke bestonden voor de datum waarop de desbetreffende verklaring werd afgelegd. Deze geschillen dienen echter binnen een termijn van één jaar na bovengenoemde datum aan de krachtens de bepalingen van dit Verdrag toepasselijke procedure te worden onderworpen.

Artikel 36

Een Partij welke slechts aan een gedeelte van dit Verdrag is gebonden of welke voorbehouden heeft gemaakt, kan te allen tijde door middel van een desbetreffende verklaring de omvang van haar verplichtingen uitbreiden of alle of een deel van haar voorbehouden laten vervallen.

Artikel 37

De in artikel 35, lid 4, en in artikel 36 voorziene verklaringen dienen te worden gericht tot de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa, die hiervan afschriften aan ieder der andere Verdragsluitende Partijen zal doen toekomen.

Artikel 38

1. Geschillen betreffende de interpretatie of toepassing van dit Verdrag, met inbegrip van die welke betrekking hebben op de indeling der geschillen en de draagwijdte der voorbehouden, worden aan het Internationale Gerechtshof voorgelegd. Een geschilpunt betreffende de verplichting van een Verdragsluitende Partij, een bepaald geschil al dan niet aan scheidsrechterlijke regeling te onderwerpen, kan slechts aan het Hof worden voorgelegd binnen een termijn van drie maanden nadat de ene partij aan de andere haar voornemen van scheidsrechterlijke regeling gebruik te maken, heeft kenbaar gemaakt. Na deze termijn van drie maanden behoort zulk een geschilpunt tot de bevoegdheid van het Scheids-gerecht. De uitspraak van het Hof is bindend voor de instantie welke het geschil behandelt.

2. Gebruikmaking van de diensten van het Internationale Gerechtshof overeenkomstig bovenstaande bepalingen heeft opschorting der desbetreffende verzoeningsprocedure of scheidsrechterlijke procedure tot gevolg, totdat de beslissing van het Hof bekend is.

Artikel 39

1. Elk der Verdragsluitende Partijen dient zich te houden aan de beslissing van het Internationale Gerechtshof of aan de uitspraak van het Scheidsgerecht in elk geschil waarbij zij partij is.

2. Indien een der partijen bij een geschil in gebreke blijft haar verplichtingen uit hoofde van een beslissing van het Internationale Gerechtshof of een uitspraak van het Scheidsgerecht na te komen, kan de andere partij bij het geschil een beroep doen op het Comité van Ministers van de Raad van Europa. Mocht het Comité dit noodzakelijk achten, dan kan het met twee derde meerderheid der vertegenwoordigers die gerechtigd zijn zitting te hebben in het Comité, aanbevelingen doen die er op gericht zijn te bewerkstelligen dat bovenbedoelde beslissing of uitspraak wordt nagekomen.

Artikel 40

1. Dit Verdrag kan door een Verdragsluitende Partij slechts worden opgezegd na afloop van een tijdvak van vijf jaar na de datum van inwerkingtreding ten aanzien van de betrokken Partij. De opzegging moet geschieden met inachtneming van een termijn van zes maanden en moet aan de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa worden medegedeeld. Deze stelt de andere Verdragsluitende Partijen hiervan in kennis.

2. Opzegging ontslaat de betrokken Verdragsluitende Partij niet van haar verplichtingen krachtens dit Verdrag ten aanzien van geschillen met betrekking tot feiten of toestanden welke bestonden voor de datum waarop mededeling van de in het voorgaande lid bedoelde opzegging plaats had. Deze geschillen dienen echter binnen een termijn van één jaar na bovengenoemde datum aan de krachtens de bepalingen van dit Verdrag toepasselijke procedure te worden onderworpen.

3. Met inachtneming van dezelfde voorwaarden houdt elke Verdragsluitende Partij welke ophoudt Lid te zijn van de Raad van Europa, op partij te zijn bij dit Verdrag, binnen een termijn van één jaar te rekenen van bovengenoemde datum af.

Artikel 41

1. Dit Verdrag staat ter ondertekening door de Leden van de Raad van Europa open. Het zal worden bekrachtigd. De akten van bekrachtiging dienen te worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Raad van Europa.

2. Dit Verdrag zal in werking treden op de datum van de nederlegging van de tweede akte van bekrachtiging.

3. Pour tout signataire qui la ratifiera ultérieurement, la Convention entrera en vigueur à la date du dépôt de son instrument de ratification.

4. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera à tous les Membres du Conseil l'entrée en vigueur de la Convention, les noms des Hautes parties Contractantes qui l'auront ratifiée, ainsi que le dépôt de tout instrument de ratification intervenu ultérieurement.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

Fait à Strasbourg, le 29 avril 1957, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général en communiquera des copies certifiées conformes à tous les signataires.

Pour le gouvernement du Royaume de Belgique :
P.H. Spaak

Pour le gouvernement du Royaume de Danemark :
Ernst Christiansen

Pour le gouvernement de la République française :
Pierre de Félice

Pour le gouvernement de la République fédérale d'Allemagne :
Hallstein

Pour le gouvernement du Royaume de Grèce :
Averoff Tossizza

Pour le Gouvernement de la République islandaise :
Gudm. J. Gudmundsson

Pour le gouvernement de l'Irlande :
Próinsias Mac Aogáin

Pour le gouvernement de la République italienne :
G. Martino

Pour le Gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg :
Bech

Pour le gouvernement du Royaume des Pays-Bas :
J. Luns

Pour le gouvernement du Royaume de Norvège :
Halvard Lange

Pour le gouvernement du Royaume de Suède :
Östen Undén

Pour le gouvernement
du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord :
W.D. Ormsby Gore

3. Ten aanzien van elke ondertekenende Staat welke het nadien bekrachtigt, zal het Verdrag in werking treden op de datum van nederlegging van zijn akte van bekrachtiging.

4. De Secretaris-Generaal van de Raad van Europa stelt alle Leden van de Raad van Europa in kennis van de inwerkingtreding van het Verdrag, alsmede van de namen der Verdragsluitende Partijen welke het hebben bekrachtigd, alsook van de nederlegging van elke akte van bekrachtiging welke nadien plaats heeft.

Ten blijke waarvan de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

Gedaan te Straatsburg, de 29e april 1957, in het Frans en het Engels, zijnde beide teksten gelijkelijk gezaghebbend, in één enkel exemplaar, dat wordt nedergelegd in het archief van de Raad van Europa. De Secretaris-Generaal zal aan elk der ondertekenende Staten gewaarmerkte afschriften doen toekomen.

Voor de regering van het Koninkrijk België :
P.H. Spaak

Voor de regering van het Koninkrijk Denemarken :
Ernst Christiansen

Voor de regering van de Franse Republiek :
Pierre de Félice

Voor de regering van de Bondsrepubliek Duitsland :
Hallstein

Voor de regering van het Koninkrijk Griekenland :
Averoff Tossizza

Voor de regering van de Republiek IJsland :
Gudm. J. Gudmundsson

Voor de regering van Ierland :
Próinsias Mac Aogáin

Voor de regering van de Italiaanse Republiek :
G. Martino

Voor de regering van het Groothertogdom Luxemburg :
Bech

Voor de regering van het Koninkrijk der Nederlanden :
J. Luns

Voor de regering van het Koninkrijk Noorwegen :
Halvard Lange

Voor de regering van het Koninkrijk Zweden :
Östen Undén

Voor de regering van het Verenigde Koninkrijk
van Groot-Brittannië en Noord-Ierland :
W.D. Ormsby Gore